

Aan de leden van het college van B&W van de gemeente Barneveld

Voorthuizen, 20 februari 2015

Betreft: Mantelzorgwaardering

Aanleiding

Op verzoek van Jaap Hoekstra, beleidsadviseur sociaal domein, is de Adviesraad Sociaal Domein (ASD) gevraagd om ideeën voor het “mantelzorgcompliment”. De ideeën worden betrokken bij het op te stellen waarderingsplan dat ter advisering aan de ASD wordt voorgelegd. Op 2 februari 2015 is er een overleg gevoerd tussen Frieda Tahamata, Welzijn Barneveld, de twee doelgroepvertegenwoordigers Mantelzorg van de ASD, Jannie Bosman en Cock van der End. Daarnaast was de secretaris van de ASD aanwezig. Daarna is de memo naar Jaap Hoekstra gemaild. Hij heeft gereageerd met de opmerking dat voor hem idee één “bruikbaar” was. De ideeën twee tot en met vijf vond hij meer passen binnen het thema mantelzorgondersteuning. Wij hebben daarop gereageerd dat het vooral gaat om een invulling van respijtzorg met behulp van een dienstenbon. Daarnaast willen wij mantelzorgondersteuning en mantelzorgwaardering niet los van elkaar zien. Het gaat om integraliteit. Het betekent dat wij de inhoud van onze memo niet gewijzigd hebben en het concept advies in de vergadering van de ASD van 19 februari 2015 hebben besproken. De ASD heeft op 19 februari 2015 besloten het concept onveranderd over te nemen.

Aanpak

Bij het opdoen van ideeën hebben we ons laten leiden door de publicatie “Mantelzorg is de basis” van het Transitiebureau Wmo (VWS, VNG) en Mezzo, de Informatiekaart mantelzorgwaardering en ideeën die spontaan naar boven kwamen. Daarnaast hebben we nog enkele bronnen vanaf internet gebruikt. Het is goed om op te merken dat we spreken over mantelzorgwaardering en mantelzorgondersteuning. Bij mantelzorgwaardering gaat het (alleen) om de “opvolger” van het mantelzorgcompliment. Bij mantelzorgondersteuning is de benadering breder.

Mantelzorgcompliment

Het huidige mantelzorgcompliment is een landelijke regeling van het Rijk waarbij jaarlijks door de Sociale Verzekeringsbank een bedrag van € 200,- per zorgvrager aan een mantelzorger wordt verstrekt. De zorgvrager moet een langdurige extramurale AWBZ-indicatie (afgegeven door het Centrum Indicatie Zorg of Bureau Jeugdzorg) hebben. De mantelzorger kan in Barneveld wonen, maar ook daarbuiten. Er worden geen inkomens- en/of vermogens-eisen gesteld aan de zorgvrager of mantelzorger. Het landelijke mantelzorgcompliment vervalt per 1 januari 2015. Het Rijk heeft landelijk een budget beschikbaar gesteld van € 70 mln. (voor Barneveld ongeveer € 200.000) en laat het verder aan de gemeente over hoe zij vanaf 1 januari 2015 hun mantelzorgers waarderen. Dit kan zijn in de vorm van een geldbedrag (oude methode) of een voorziening (collectief of individueel) in natura. De gemeente Barneveld heeft gekozen voor een voorziening in natura.

Mantelzorgondersteuning

Mantelzorg kan positief zijn en voldoening geven, maar kan ook leiden tot overbelasting. Het is ons bekend dat in overleg tussen de gemeente en Welzijn Barneveld gewerkt wordt aan een up-date van mantelzorgondersteuning. Voorbeelden zijn nieuwe trainingen zoals “Hoe blijf ik op de been” en “Durf te vragen”. Verder zijn/komen er projecten die specifiek gericht zijn op jonge mantelzorgers en mantelzorgers van mensen met dementie. Daarnaast zijn er gedachten over het versterken van netwerken rond zorgvragers en mantelzorgers en het verbeteren van de samenwerking tussen de formele- en informele zorg. In deze memo beperken we onze ideeën vooral tot de mantelzorgwaardering en zien we de up-date van mantelzorgondersteuning te zijner tijd tegemoet.

Context Mantelzorgwaardering

Het gaat erom op welke wijze de gemeente Barneveld laat blijken dat zij waardering hebben voor de mantelzorger (in de gemeente Barneveld). Op zich werd het mantelzorgcompliment gewaardeerd. Niemand vindt het erg om geld te krijgen. De vraag is wel of het mantelzorgcompliment past bij de uitgangspunten voor de hervorming van het sociaal stelsel. Het gaat dan vooral om passende oplossingen voor vooral de kwetsbaren en minder draagkrachtigen in de samenleving. Met andere woorden: tot nu toe is er geld gegeven aan mantelzorgers die het financieel gezien niet nodig hebben. Het is dan ook te begrijpen dat de Gemeente Barneveld kiest voor ondersteuning in natura. Na enkele opmerkingen over de context van mantelzorgwaardering volgen hierna onze ideeën.

Ideeën Mantelzorgwaardering

1. Reik een dienstenbon uit in verband met respijtzorg.

Het gaat om mantelzorgers (en eventueel zorgvragers) die (nog) niet in aanmerking komen voor reguliere (geïndiceerde) zorg. De respijtzorg is zeer divers en daarmee dus ook de invulling van de dienstenbon. Voor wie en door wie is verder uit te werken. Het is niet de bedoeling om respijtarangements, die passen binnen het uitgangspunt “passende” oplossing”, te financieren via een dienstenbon. Het gaat bij de dienstenbon om een “extra” voorziening als waardering. Ook is het gewenst dat er een verbinding wordt gemaakt met het armoedebeleid. We denken dan bijvoorbeeld aan mensen waarbij het mantelzorgcompliment tot nu toe een welkome aanvulling was op hun karige inkomen.

2. Organiseer (per dorp) een informatieavond “ervaringen gespreksvoerders”.

In de nieuwe situatie wordt er veel waarde gehecht aan Het Gesprek. Een gesprek door deskundige gespreksvoerders waarbij bepaald wordt wat de best passende oplossing is voor de gestelde vraag. Het is erg belangrijk dat gespreksvoerders hun ervaringen delen met de burger van Barneveld. Hoe wordt de draagkracht en behoefte van de mantelzorger in beeld gebracht en wat zijn de ervaringen? Zijn er na een eerste (te lage) indicatie daarna hogere indicaties vastgesteld? Er blijkt nog steeds een grote behoefte te bestaan aan informatie over de vraag: Wat betekenen alle veranderingen voor mij?

3. Onderzoek de mogelijkheden naar meer lotgenotencontacten.

Lotgenotencontacten kunnen zowel voor de zorgvrager als mantelzorger erg belangrijk zijn. Soms is er discussie over de vraag of de financiering van lotgenoten contacten onder de gemeente valt of de verzekeraar. Wij zien voor de gemeente een regierol. Eventueel zou er voor een waardevol lotgenotencontact een dienstenbon uitgereikt kunnen worden.

4. Maak meer werk van mantelzorgers en werk.

Voorzover wij het kunnen beoordelen zijn er weinig activiteiten rond het thema mantelzorg en werk. Gezien het belang van dit thema is ons idee: Maak meer werk van mantelzorgers en werk.

5. Handhaaf de huidige “goed draaiende” ontspanningsactiviteiten.

Ontspanningsactiviteiten kunnen een waardevolle bijdrage leveren aan de kwaliteit van leven. De vraag is wel: in hoeverre deze activiteiten aansluiten bij de uitgangspunten voor de hervorming van het sociaal stelsel? Dit geldt natuurlijk in mindere mate wanneer ontspanningsactiviteiten (gedeeltelijk) gefinancierd worden door Fondsen of bedrijven. Ons idee is: Handhaaf de huidige “goed draaiende” ontspanningsactiviteiten .

Wanneer er nog vragen zijn over dit advies dan horen we dat graag.

Met vriendelijke groet

Adviesraad Sociaal Domein (ASD) Barneveld

Arjen Bouwmeester, voorzitter

Thomas Kool, secretaris